

GAZETA TRANSILVÂNIEI

Apare în fiecare zi de lucru.

Abonamentul: pentru Austro-Ungaria pe an 24 cor., pe 1/2 an 12 cor., pe 1/4 an 6 cor. Pentru România şi străinătate pe an 40 franci, pe 1/2 an 20 franci, pe 1/4 an 10 franci.

REDACȚIA,
TIPOGRAFIA ȘI ADMINISTRATIA:
BRAȘOV, PIATA MARE NR. 30.
Telefon: Nr. 226.

Pentru Braşov cu dusul acasă pe an 24 coroane. Fără dus acasă pe an 20 coroane, pe 1/2 an 10 coroane, pe 1/4 an 5 coroane. Un număr 10 bani. Inserate: un şir pe 20 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarif şi învoială. — Reclame pe pagina a 3-a un şir 20 bani.

România şi Bulgaria.

Viena, 9 Ianuarie n.

Aceia dintre Români, cari au cunoscut de aproape firea Bulgarilor, n-au încetat de a dubita în sinceritatea asigurărilor de recunoştinţă faţă de România, date din partea organelor oficiale din Sofia, cu grai viu, în declaraţii făcute la diferite prilegiuri (mai ales de Dr. Danew) şi în comunicate tipărite în presa indigenă şi în cea străină.

Căci, Bulgarul este popor cam la fel cu Maghiarul, ori cu Rutenul: adevărat lăcom după stăpânire şi absolut nesăţios. Să nu aştepţi deci dela el cumpăt.

Şiret, el totuşi nu este atât de rafinat, ca să-şi ştie acoperi cu succes intenţiunile sale ascunse. Într-adevăr, deodată cu tiradele foarte frumoase ale doctorului Danew, reoitate întâi la Budapesta în faţa contelui Berchtold, la Bucureşti, unde a venit cu misiune specială, apoi la Viena şi la Berlin, despre datoria ce are de împlinit Bulgaria faţă de regatul român, pentru servicii mari ce i-a făcut acesta, — deodată şi în acelaşi timp cei ce aveau urechi auzeau şoptindu-se acasă, în Bulgaria, cu totul alte cuvinte decât despre datoria şi recunoştinţa faţă de România. Succesul a l-a avut în schimb pentru jertfe enorme, poate mai mari decât cum pot fi admise, a potenţat pofta acestui popor expansiv. Nu despre concesiuni ce ar fi de făcut României vorbea el, ci despre cucerirea Dobrogei, odată, cândva, nu prea târziu. Harta Bulgariei nouă, Bulgariei mari, cuprinde şi acest pământ românesc în sine, cărţi postale circulează, în care prinţului moştenitor i se arată calea spre Dobrogea...

De sigur, naturală ar fi, şi sub multe raporturi excelentă, o împrietenire a acelor două ţări învecinate. Între state însă prieteniile sunt mai periculoase decât între indivizi, pen-

trucă e aproape cu neputinţă a cunoaşte gradul de sinceritate, care e de lipsă pentru a se putea încrede fără pericol. Cu ce ne vor convinge Bulgarii, că ei au renunţat la visul lor despre „cucerirea” Dobrogei?

Iată aci o mărturie despre felul cum judecă cei neştiuţi, despre raportul actual între România şi Bulgaria. „Le Temps”, ziarul francez din Paris publică în numărul său dela 8 Ianuarie, ca document, scrisoarea aceasta ce i se trimite din Bulgaria, anume din Ruscuc:

Domnule Director,

Aveam doi fi: cel mare a căsătorit în lupta dela Bunar-Hissar; celălalt, rănit în sîna din urmă la Ceatalgea, a rămas ca un picior. Sunt deci, cum vedeţi, capul unei familii mutilate, dar glorioase.

Unui asemenea şef de familie să i se ceară de a consimţi ca să-i fie mutilată ţara în profitul unui „tertius gudeans”?

E vorba de România.

Acest stat, care nu poate fi o putere europeană, şi care dispreţuieşte de a fi numit „stat balcanic”, cere sub titlu de compensaţii teritoriale cari aparţin Bulgariei.

Adevărat, odată se vorbeşte în România despre compensaţii, alădată de-o rectificare a frontierei: compensaţie pentru neutralitatea ce acestă ţară pretinde a fi păstrat în timpul războiului balcanic, rectificare a frontierei ca măsură de precauţiune şi de siguranţă în vederea viitorului.

Neutralitatea română n'a fost în acest război nici de fapt, nici de drept. (Auzi aci! N. Red.) România n'a declarat de loc neutralitatea sa; iar cât priveşte faptele, nu exagera dacă afirmi, că rezistenţa otomană la Ceatalgea se datoră în bună parte tunurilor şi muniţiilor expediate prin România, via Constanţa.

Cât despre rectificarea fron-

tierii în Dobrogea, deşi recunoscând, că din punct de vedere strategic, frontiera actuală a României lasă de dorit (vedeţi maliţia Bulgarului? N. R.), mi-se pare, că a fost rău ales momentul pentru a ne supune unei amputaţiuni teritoriale.

Această chestie a rectificării datează de mult. Dar România ar fi fost mai bine inspirată dacă ar fi încercat a o regula înainte de război şi a obţine această rectificare în schimb pentru un concurs efectiv ce ne-ar fi putut da.

„Injunctiunea” brutală de a avea a ceda sub ameninţarea războiului, făcută unei ţări victorioase, atunci când i-se dispută aspru roadele învingerilor sale, produce în Bulgaria întreagă o impresie extrem de penibilă. Opinia publică este profund indignată. Simţim în noi protestând sângele fiilor şi fraţilor noştri căzuţi în război. Glasul scumpilor noştri morţi va şi să-şi facă auzul.

Scrisoarea e semnată de Dr. P. Theodorof, fost medic-major, din Ruscuc. Lipsită de orice altă valoare, ea este însă de sigur preţioasă ca un document tipic.

Atât de rău n'a ajuns însă România ca şi Bulgarul să-i tragă pe sfoară.

C. N.

Camera. Camera ungară se întruneşte în 20 l. c. Până atunci se ştie câteva şedinţe de-ale comisiunilor camerei şi închipul acesta expiră timpul de excludere al tuturor deputaţilor opoziţionali. Astfel la şedinţa din 20 c. opoziţia se poate prezenta în număr complet.

În şedinţa din 21 l. c. se va alege comisiunea specială pentru studiarea proiectului electoral al lui Lukács. Se dă ca sigură ştirea, că opoziţia nu-şi va alege reprezentanţi în comisie şi că va duce în cameră o luptă energetică şi sistematică contra proiectului. Dar felul luptei şi tactica opoziţiei nu e încă hotărâtă.

care să meargă de la Silistra până la Sud de Mangalia, şi s'a lăsat în sarcina comisiunei de delimitare să hotărască punctul de Est de Silistra de unde să înceapă frontiera. Trebuie ştiut că în congresul ambasadorilor Franţei, Waddington, a cerut ca să se dea României şi Silistra spunând, că România a fost tratată cam aspru de congresul Delegaţiilor Rusiei s'au opus, susţinând că teritoriul ce ni se ceda e cu 3.500 km. mai mare ca cei ce ni se lua, dar în cele din urmă au consimţit să ni se mai dea o bucată de teritoriu în apropierea Silistrei.

Principele de Hohenlohe a specificat traseul dintre Dobrogea şi Bulgaria: el începe de la ţărmul drept al Dunărei de la răsăritul Silistrei. Punctul de la care trebuia să plece nu e fixat, dar s'a stabilit că nu e vorba de o linie strategică, adică să fie o linie care să nu fie strategică pentru nici una din cele 2 state, şi aceasta ca o concesie făcută României. Rezultă din dezbaterile congresului de Berlin următoarele puncte neluătoare:

1) Că s'au fixat două puncte de graniţă extreme, unul la răsărit de Silistra şi altul mai jos de Mangalia:

2) Că punctul de unde trebuia să pornească graniţa era un loc în apropierea Silistrei potrivit pentru facerea unui pod.

3) Că linia graniţei trebuia să fie dreaptă pe cât posibil.

Impăratul Wilhelm la Viena. În cercurile politice din Viena se susţine, că împăratul Wilhelm va vizita la primăvară curtea imperială din Viena. Asupra programului s'au iniţiat tratative, dar termenul vizitei nu e fixat. În anturajul împăratului va fi şi noul ministru de externe al Germaniei, Jagow.

Restituirea constituţiei în Croaţia. Ziarul „Zeit” este informat că guvernul ungar se ocupă cu toată seriozitatea de rezolvirea chestiei croate. Este vorba să se pună capăt regimului comisariatului regal şi să se numească un nou ban. Se crede, că fostul ban Rakodezay este designat de nou ban.

Partidul republican în Dobriţa. Comisiunea pregătitoare a secţiei din Dobriţa a partidului republican regnicolar a convocat pe cetăţenii cu sentimente republicane din Dobriţa la o adunare constituantă, pe 19 ian. c. Poliţia a admis ştirile adevărate.

Din cea mai tină republică. Criza ministerială din Portugalia s'a rezolvit. La înălcărea prezidenţului republicei, Alfonso Costa a format un nou cabinet. Deputaţii din cameră, în număr de 133 se împart astfel: 61 democraţi sau radicali în frunte cu Alf. Costa, 30 evoluţionişti (conservativi) sub conducerea lui d'Almeida, 28 unionişti având ca şef pe Brito Camacho, 1 socialist, 2 socialişti independenţi şi 11 în afară de partide.

Ce vrea România.

Un interview cu ministrul
Take Ionescu.

Alaltaieri seara ministrul Take Ionescu a avut la Londra a doua convorbire oficială cu delegatul bulgar Danew. Despre decursul acestei convorbiri n-a transpirat nimic în public. Se presupune însă, că nici în această convorbire nu s'a hotărât nimic, deoarece cercurile oficiale bulgare vreau să trăgăneze cât mai mult rezolvirea pretenţiunilor române.

Cu poştă de astăzi am primit din Paris numărul din 5 Ianuarie al ziarului „Le Matin”, în care se află întregul

4) Că, în orice caz această linie trebuia să fie neastrategică pentru nici unul din statele vecine.

Ei bine, linia de frontieră pe care o avem astăzi nu corespunde tratatului de Berlin.

Lucrările de delimitare.

D-l Danielopol a examinat în amănunt lucrările de delimitare urmate în urma congresului de Berlin. Comisiunea a hotărât ca graniţa să înceapă la o distanţă de 800 metri la răsărit de Silistra, anihilându-se importanţa acestei cetăţi prin obligaţiunea categorică de a fi dărărmată. Delegaţiilor române au cerut cu drept cuvânt să ni se dea şi Silistra, de oare-ce era imposibil să se găsească un loc potrivit pentru facerea unui pod la răsăritul Silistrei, fără a fi expus înundaţiilor, — cum cerea tratatul de Berlin. Bogulbo, delegatul Rusiei şi un aprig duşman al României a propus ca punctul iniţial al graniţei să înceapă la 21 km. spre răsărit de Silistra, dar comisiunea, fără delegatul Rusiei a admis punctul la 800 m. de această cetate iar colonelul Orero, delegatul Italiei arată în comunicarea ce face guvernului său că pentru o bună frontieră despre Bulgaria ar trebui să se dea şi Silistra lucru pe care zice colonelul Orero — îl oferea drept întreagă comisia afară de delegatul Rusiei.

Conferenţiarul a arătat în amăn-

interview, pe care l-a acordat dl Take Ionescu după sosirea sa la Londra corespondentului acestui ziar. Interviewul, al cărui resumat l-am dat la timpul său, conţine unele declaraţii interesante de actualitate, cari stau în legătură strânsă cu articolul, ce-l publicăm astăzi la loc de frunte. Iată aceste declaraţii:

La afirmarea corespondentului, că Bulgarii se arată ostili ideii unei compensaţii, deoarece România ar fi favorizat Turcia, transportând material de război în România pentru Constantinopol, dl T. Ionescu a declarat următoarele:

Nu e drept. De sigur, material de război turc a trecut prin România, dar Bulgarii ştiu foarte bine, că cantităţi considerabile de material de război destinate Bulgariei, au trecut de asemenea prin ţara noastră.

„Avem motive solide, ca să cerem rectificarea frontierei, vedeţi foarte bine! Mai întâi, vă repet, pentru că pierdem 400.000 de Români în Macedonia; apoi, pentru că neutralitatea noastră a fost de un ajutor preţios aliaţilor.

„Ni-se spune în Bulgaria: A! dacă ne-aţi fi vorbit înainte de război, dacă ne-aţi fi făgăduit atunci neutralitatea dv., ne-aţi fi găsit astăzi fericiţi să vă acordăm o compensaţie! Răspundem la aceasta: Dacă aşa era părerea dv., de ce o modificaţi astăzi, dat fiind că aţi obţinut exact acelaşi rezultat fără să fi avut loc aceste convorbiri prealabile?

„Aceasta am spus-o noi d-lui Danew, când a venit la Bucureşti şi aceasta i-am repetat-o eu însumi.

„Constat cu regret, că atitudinea Bulgariei în privinţa cererilor noastre nu e aşa cum am fi voiş-o noi. Imi spuneţi că ştiţi că ea ne-a oferit o foarte uşoară rectificare. Spuneţi că nu vrea să ne cedeze nici Silistra, nici Dobrogea bulgară, dar că ne acordă două mici teritorii în formă de triunghi la nord de oraşul bulgar Dobriţa şi la est de Silistra. Mă rog, e rezonabil aceasta? Aceasta

repturile României la rectificarea graniţei dobrogene.

Bucureşti 24 Dec. v.

Acest subiect a fost tratat la ceroul de studii al partidului naţional-liberal, de către dl G. Danielopol care în cadrul unei interesante conferinţe a sintetizat drepturile istorice ale României în această privinţă, examinând, la lumina tratatelor şi convenţiunilor aceste drepturi, şi făcând să reiască în mod hotărât datoria de astăzi a României.

D. Danielopol a început cu o constatare: lipsa noastră de preocupare pentru chestia externă a făcut ca evenimentele din Balcani să ne găsească nepregătiţi. Şi nu e vorba aci de pregătirea noastră militară, care e desăvârşită, ci de studiarea adâncită a problemelor cari interesează chestia balcanică.

Soarta a vrut, — a zis d. Danielopol ca elementul etnic românesc să fie răspândit sub stăpâniri diferite şi idealul nostru naţional să fie încă departe de a fi realizat.

Chestiunea frontierei noastre dela sud a fost deschisă încă dela 1878, şi dacă am fi avut în minte problema, când Bulgaria a declarat războiul; negreşit că am fi putut pune chestiunea chiar de atunci şi rezolvirea ei ar fi fost mult mai uşoară.

Dar ce înseamnă această problemă im se pune? Ştiţi că cu toată par-

tiiciparea noastră glorioasă la războiul din 1877, participare cerută cu insistenţă de Rusia, am fost siliţi să părăsim Basarabia prin tratatul dela Berlin, şi să primim în schimb Dobrogea.

Conferenţiarul citează aci dezbaterile tratatului din Berlin.

Tratatul de Berlin.

Din acest tratat reiese temeinic la pretenţiilor noastre de astăzi, se vede cum congresul ne impunea ca o condiţiune a independenţei noastre să primim Dobrogea. Rusia a primit pe seama ei această provincie, de la Turcia, cu rezerva de a o schimba cu Basarabia românească. Europa centrală înţelegea că de stăpânirea noastră asupra gurilor Dunărei se lega însăşi chestiunea vitală pentru Europa a libertăţii navigaţiunii pe Dunăre.

Negreşit că delegaţiilor ruşi în Congresul de la Berlin, Gorclakoff şi Suvaloff au luptat din răspuşi împotriva intereselor româneşti. Principele Bismark, care a condus de fapt dezbaterile congresului, nu a avut în vedere interesele României, stăruiind să acceptăm Dobrogea, ci marele principiu european al libertăţii navigaţiunii pe Dunăre, care ar fi fost compromis în cazul când gurile Dunărei ar fi fost sub stăpânirea imperiului rus, că-i pe atunci Bulgaria se considera ca o anexă a Rusiei. Aşa dar, atunci ni s'a dat Dobrogea, cu o linie de demarcaţie la Sud,

nunt tratativele urmate, cu privire la delimitarea întregii frontiere.

În 1879 România a ocupat Arab-Tabla, dar în urma stăruinţei puterilor a evacuat-o. În sfârşit o altă comisiune întrunită la Silistra, a stabilit în principiu că punctul pentru podul peste Dunăre trebuia aşezat acolo unde hotărăse prima comisiune la 800 m. la est de Silistra. Este interesant că generalul Strunc, delegatul Rusiei, în a doua comisiune, deşi a votat în contra acestei propuneri şi propunea ca punctul pentru pod să fie sau la 21 km. sau la 35 km. la Est de Silistra, în motivarea scrisă, ce face pentru votul său, spune, că pentru a se putea pune un pod, mai la Est de Silistra trebuie căutat locul dar în amonte de acest oraş. Chiar adversarul nostru deşi vota contra, — recunoaştea temeinic la pretenţiilor noastre.

Totuşi s'a stabilit în urma intervenţiei Austro-Ungariei traseul de astăzi al graniţei, care n-a fost nici odată primit de România. La comunicarea ce se făcea guvernului român în această privinţă, Ministrul de Externe răspundea, că înţelege să reţină pe votul strict al tratatului arătând prin aceasta că nouă ni se impune frontiera, iar noi nu dăm consimţământul la acel traseu.

O problemă deschisă.

Chestiunea frontierei noastre spre Bulgaria este deci o chestiune deschisă

nu se poate numi o rectificare de frontieră!

— Ceea ce cereți dv., d-le ministru, dacă am crede ziarelor, e un teritor de 3000 kilometri pătrați.

— Nu cunosc întinderea lui exactă, dar nu cred să fie 3000 de kilometri. În sfârșit trebuie să revăd pe d-l Danew peste câteva zile și o să-mi facă cunoscute hotărârile guvernului său. D. Danew e un om remarcabil. Dacă ar avea depline puteri ca mine, am convingerea că am putea să ne înțelegem într-o oră. Mă tem că lucrurile să nu ia mult mai multă vreme și mă întreb chiar dacă vom reuși.

— Ca o urmare a acestei temeri, a acestei neliniști pe care o aveți în privința tratatelor româno-bulgare actuale, a-ți luat măsuri militare care echivalează cu o mobilizare a armatei române?

— E neexact; România n'a mobilizat. O mobilizare ar însemna că războiul e declarat sau pe punctul de a fi și Lumnezeu știe că nimeni în România decât să punem armata în măsură de apărare. Un războiu a avut loc la porțile noastre, era de datoria noastră cea mai strictă să ne gândim la toate eventualitățile și la aceea a unui războiu. Acesta e motivul pentru care am pus totul în ordine, totul la locul său și că am cheltuit 150 de milioane de două luni încoace.

— A-ți face războiu cu Bulgaria în cazul când ea ar refuza rectificarea de frontieră pe care o cereți?

D. Take Ionescu nu vrea să răspundă la această întrebare.

— E sigur însă, a observat dânsul, că un războiu între România și Bulgaria ar aduce un conflict general.

Ziarele din România primesc din Silistra următoarea telegramă:

Silistra, 28 Decembrie v.
— Un ordin confidențial al autorităților din Sofia, comunicat funcționarilor superiori de aci, invită ca cel mai târziu până la 15 Ianuarie 1913, să indice localitățile din Macedonia, unde voesc să fie mutați în acele calitate, flexib formă de avansare. Ordinul acesta, care a făcut o puternică impresie în cerul celor ce-l cunosc, nu dă însă nici un alt amănunt, ceea ce a întărit convingerea generală că în curând Silistra va fi cedată României.

In jurul reformei electorale.

Agitația contra proiectului electoral al lui Lukács crește din zi în zi în știrile partidului social-democrat,

ale partidelor opoziționale și în general în toate păturile democratice-radical. Guvernul le știe toate acestea, dar e hotărât să treacă proiectul prin cameră, chiar și cu forța, cum a trecut d. e. proiectele militare. Evenimentele, ce se petrec în jurul proiectului electoral, sunt următoarele:

Sași și proiectul.

Ne-am ocupat ieri cu Sașii în raport cu proiectul electoral al lui Lukács. Am arătat, că Sașii sunt nemulțumiți cu proiectul, dar cu toate acestea deputații sași nu vor ieși din partidul muncii, ci vor cere de la guvern să-i scape de „pericolul” valah.

Concluzia noastră o confirmă deputatul sas Melzer, spunând și o clădărie, care n'a putut isori decât din mentalitatea celor privilegiați.

Deputatul Melzer a făcut următoarele declarații:

Față de proiectul guvernului avem îngrijorări, în special din punctul de vedere al raporturilor ardelen. În cercurile din Ardeal sunt alte referințe, decât în Ungaria proprie. Suntem 13 deputați sași și datorința noastră este să schimbăm dispozițiile îngrijitoare, cari privesc Ardealul. Dar ca să ieșim din partidul muncii, despre aceasta nu poate fi vorba. Din contră, trebuie să rămânem în partid, ca să ne apărăm interesele.

Ei, știți că dl. Melzer a nimerit-o! Ce referințe speciale sunt în Ardeal? Poate acele, că există și Sași pe acest pământ? Pentru aceasta trebuie să se facă două legi electorale: una pentru ținuturile săsești și alta pentru restul Ungariei?

Și nostim și ridicol!

Grevă generală.

Partidul social-democrat ține în chestia proiectului lui Lukács o adunare extraordinară, în 26 Ianuarie c. în Budapesta. Conducerea partidului era decisă să propună o grevă generală regnicolă, pe timp mai lung. O știre mai nouă din Budapesta anunță, că conducerea a abstat de la aceasta idee din cauză, că în timpul din urmă burghezimea, mai cu seamă cea din capitală, a manifestat vii simpatii față de mișcările socialiste, iar prin greva generală ar suferi mai mult chiar burghezimea și nu guvernul și ceata feudală-oligarhică.

«Reichspost».

Ziarul «Reichspost» care combate cu tărie proiectul lui Lukács, a scris din nou un articol în chestia aceasta.

În articol se arată, că starea guvernului Lukács e cât se poate de slabă. Dovadă, că se amintesc în continuu nume de-a succesoriilor lui Lukács. Dar de gîbla! Un Wekerle, un Khuen Héderváry n'au făcut o lege electorală cinstită, deși puteau să o facă. De la acești domni nu ne putem aștepta la nimic. Acum este lipsă de o personalitate integră, energică, în care țara să aibă încredere deplină. Altcum vin timpuri foarte grele pentru Ungaria. În partidul muncii și în întreaga viață politică a Ungariei acum ies la iveală greșelile politice uriașe ale lui Tisza.

Situație extrem de critică.

Turcia nu cedează și e gata de războiu.
— Deosebiri mari de vederi între ambasadorii din Londra. — Întreruperea tratatelor între Danew și ministrul T. Ionescu.

Știrile de azi sosite din toate centrele Europei prezintă situația internațională în colorii cât se poate de posomorâte. În urma întreruperii tratatelor de pace toată sarcina descărcării situației a căzut în spatele ambasadorilor intruniți la Londra. Deja la prima lor întrunire, care a avut loc alături, s'au putut constata mari deosebiri de vederi între ambasadorii Triplei alianțe și cei ai neutralității triple în ce privește chestia Abrahă și a insulelor din marea Egeu.

Pe lângă aceasta mai amenință și conflictul între România și Bulgaria.

O știre sosită la Viena spune, că între Danew și ministrul Take Ionescu s'au făcut înțelegeri mari. Danew ar fi declarat, că nu mai vrea să continue tratativele cu dl. Take Ionescu.

Iată situația mai nouă:

Constantinopol 10 Ian. Poarta a trimis ambasadorilor ei în străinătate o circulară, prin care declară că în cazul când delegații balcanici n'ar accepta până la finele săptămânii propunerile de pace ale Turciei, delegații otomani vor fi imediat invitați a se înalpa la Constantinopol. Poarta este ferm decisa a menține punctul ei de vedere cu privire la chestia Adrianopolului și a insulelor pentru că sacrificiile ce le-a făcut atîng limita.

Constantinopol 10 Ian. Aici se susține că în curând va avea loc o întrevvedere între Regele Bulgariei și marele vizir. Aceasta ar fi ultima încercare a Turciei de a rezolvi conflictul în mod pacific. Contra știrilor din sorginte bulgară, orașul Adrianopol se poate susține încă cel puțin 2 luni.

Viena 10 Ian. O depeșă din Petersburg aduce știrea, că guvernul rus a comunicat guvernului marilor Puteri, că, în caz când ostilitățile vor reîncepe, Rusia nu va mai păstra neutralitatea. Luându-și deplină libertate de acțiune, se spune că Rusia ar fi dat deja flotei din Marea neagră ordin de mobilizare.

București 10 Ian. Astăzi după-amiază la ora 6, ministrul Germaniei la București a făcut o lungă vizită acașă d-lui prim-ministru Titu Maiorescu. Azi se va ține la ministerul de interne un nou consiliu de miniștri, consacrat iarăși discuției asupra situației internaționale.

Sofia 10 Ian. O informațiune culeasă în cercurile diplomatice spune că negocierile cu privire la revindicările României se vor urma și la Sofia în cazul când la Londra nu s'ar ajunge la nici un rezultat. Revindicările în acest caz ar fi prezentate direct guvernului bulgar.

Rusciuc 10 Ian. Cu toate că navigațiunea pe Dunăre a fost închisă, totuși vapoarele societății ruse, urmează să sosească cu o regularitate matematică la Rusciuc, unde debarcă materiale de războiu și proviziuni. Eri un asemenea vapor a debarcat 1.000 de prețioși voluntari ruși, complect echipați și care s'au pus imediat la dispoziția comandamentului de aci.

Cum se informează opinia publică maghiară!

— Fine. —

Dela 1867 suntem pe mîna lor, de atunci ni s'au făcut o mulțime de procese politice în decurs de 1/2 de veac, însă nici unul nu s'a întinat pe motivul agitației după înființarea daco-româniei ori deslupirea de patrie. Cu toate aceste oligarhii noastre fără date concrete, fără dovezi juridice, asemenea unor preocupări au culezarea de a ne timbra de Dacoromaniști. Dar, să cităm cuvintele foaiei respective: »In Ardeal Românul e cuceritor și nu obiect de cucerire. Din an în an cuprinde teren mai mare: pentru că pe el îl conduce un mare principiu, principiul daco-româniei. Aceasta e acul magnetic, alături pentru cel cull, cât și pentru cel necult. Au instituit cari ajută aceasta. De daco-romanie visează tot Românul, fie agitator, fie păcurar opincos.

Acest pasaj l-ar putea arăta careva din deputații noștri chiar ministrului și l-ar putea provoca, să espună datele pe cari își bazează aceste invective foaia sa. Dar să cităm mai departe, căci prostiile, nu se gată cu asta:

»Ar putea tot așta și agita preoții valahi, profesorii, proclorii și ziarele dacă am avea cea știre sigură, că o putere mai mare spirituală și economică a maghiarilor dela periferii contrabalansează silințele lor economice și spirituale, dacă maghiarimea ar spori în avere și ar crește în număr. Dar din 2617 comune numai 652 sunt maghiare, dintre cari 432 sunt săcești, pe când românești sunt 1785, săsești 178, tofești 2. Dacoromânismul încet și lin progresează pe calea sac. Din premisele aceste ajunge la concluzia, că cu ori-ce preț trebuie ajutat și întărit ungurimea din Ardeal. Spre care scop propune: »Ungurimea trebuie să-și încorde toate puterile și »Ardealul trebuie scăpat. Trebuie dezvoltată cultura maghiară și întărită maghiarimea, ca să poată suporta ori-ce reacțiune. Maghiarimea Ardealului fără Săcui abia e 220.000 pe când cea săsăcă e 214.000, iară cea română 1276.000. Ungurimea din »Ardeal nu dă surescenență, dar dă un 1/2 de milion de »Săcui ce se ridică ca o stăncă din marea română. Acesta e un popor sărac, spornic și iubitor de lucru. Acest neam trebuie întărit în respect cultural și economic, ca să cuprindă teren, ca o putere gata de luptă, oțălită, lângă maghiarimea din »Ardeal.

După ce face recomandarea aceasta a elementului maghiar se întoarce iarăși la Români. Vede o piedică serioasă în numărul studenților români, ce studiază în gimnaziile medii maghiare. Oligarhii s'ar întoarce pe seama la aprobate, cari opriau copii iobagilor să învețe. Asupra institutelor noastre strigă, că sunt cuiburi de agitare; dar nici cum nu le convine, că ai noștri invată, nici la ei. Iată pasagiul din care reiese nu numai o ură neobișnuită la un ziar european, ci și o invidie ne-compatibilă cu seculul al XX-lea. El sună astfel:

»E un lucru serios și vrednic de luat în considerare și aceea, că școalele medii din »Ardeal se umple de elevi de naționalitate valahă, cari în una și aceeași școală se arată în raport de 70—75%. Ca în ce mod ajunge acest mare număr pe băncile școalelor medii maghiare, ne servește ca date epis-

toia privată a unui director de gimnaziu, dela un mare oraș.

Prostul de valah numai în ceva stare știe că ridicarea urmasilor săi din brasia proastă e școală; aceasta conștiință, și dacă în mod încoștient, trăgește așa de viu în ori care student valah, încât sunt în stare între lipsuri nelăchiplute a-și elupta clasa VII-a și încă cu bun succes; pe când soții lor, cu mult mai norocoși în urma stărei materiale și a rangului social al părinților, abia progesează. E o întâmplare simică în Ardeal aceea, că studentul valah din al 2-lea ori al 3-lea sat pe lângă orașul său de 3 cor. lunar, unde capătă numai loc de culcat, se chinuiește cu mlaunul și rămășițele ce i le aduc odăla în săptămână apartinătorii, dar aceasta tărăie verde, naturale (nyers sziveség) învinge toate greutățile școlii, și sfârșitul e acela că să face om cu cobai care devine, preot, avocat ori stiorist precum aduc cu sine împrejurările.

Cu acest material au de lucru mai mult școalele de dînciori de »Király-hágo dar, și aceea e drept, că cu sfârșitul examenului de matură, acest element, lună mai repede peste puterea influențelor școlii. La finea articolului afirmă că în timpul din urmă a început a se observa o înbunătățire a raporturilor. Mulți părinți de români și sas, să lîmbie cu copii absolvenți de gimnaziu, ori școale preparandiale române, grațuit ca instructori în familii maghiare, numai să-și însușească acolo limba maghiară. Aceste le declară de momente însemnate, cari le-a produs viața administrativă progresivă maghiară, care ușor regulează chestia nepoantărilor, care va reforma și chestia învățămîntului.

De aici reiese, că gândul feudalilor noștri nu stă la democratizare, nici la asigurarea dreptului limbilor naționalităților în administrație și justiție ci dela administrație speră o maghiarizare care la urmă să aducă totala maghiarizare a învățămîntului.

Pentru fondul ziaristilor.

Contribuiri și răscumpărări a felicitărilor de anul nou făcute prin administrația și redacția «Gazetei».

— Urmasi. —

La înnoirea abonamentului: Teodor Borza preot gr. cat. în Șaroul stăru 5 cor.

Câte 2 cor. Silviu Lazar, contabil, Abrud, Octavian Manu inv. Mîrșicelu.

Câte 1 cor. Ștefan Giurgiu, inv. i. p. în Dombra, Gregorin Măsoia preot în Tohanul-vechiu

George Fătușev inv. Hărman, 5 fileri

Ca răscumpărare a felicitărilor de anul nou: Alexandru Sura, medic veterinar 5 cor., profesor I. C. Panțu 2 cor., Traian Florian, funcționar, »Albina: 2 coroane.

Gheorghe Rusu, măcelar 1 cor.

Laolaltă 2150

Transport din nr. 1. . . . 27170

Laolaltă 29320

ȘTIRI.

— 29 Decembrie v. 1913.

Asentările pentru anul 1913, — după cum e informat «Militärische Rundschau»

de oarece Statul român nu a consfințit-o nici odată, cu drept cuvânt. Această graniță s-a stabilit cu violarea tratatului din Berlin, s-a creat o linie strategică în favoarea Bulgariei, — linie care nu e dreaptă — și s-a lăsat în stăpînire aceste firi forturile Silistrei.

Păreră guvernului român era cea adevărată. Bismarck în memoriile sale spune, că a fost silit să accepte propunerile Rusiei numai fiindcă amenința cu războiul, dar că nu s'a executat voința congresului dela Berlin.

Chestiunea a rămas suspendată până astăzi. Cine pune problema din nou? Nu noi, dar Bulgaria, care cere granițe noi. Cât am stat cu toții în hotarele tratatului de la Berlin, n-am zis nimic; n-am zis nimic nici când Bulgaria a violat tratatul de la Berlin declarându-se independentă, dar acum când Bulgaria rupe raportul de față stabilit și voeste să devie o putere mare, avem dreptul să cerem să se rezolve și chestia graniței noastre rămăasă nerezolvată. Vrem o graniță naturală ca o chează de adevărată prietenie a Bulgariei.

Astăzi avem deci dreptul de a pune problema graniței noastre ca o chestiune de apărare românească. N-avem graniță spre Bulgaria! Dacă acest fapt n-avea așa de mare importanță până acumă când Bulgaria n-avea aspirații să meargă până la gurile Dunărei, azi nu e tot așa!

Nu e vorba aci de compensații. Fiecare popor are drept să-și îndeplinească idealul său național. Nu primim cu gelozie și invidie la îndeplinirea idealului Bulgarilor, cu condițiunea însă că drepturile noastre legitime să fie respectate. Nu cerem pomană, cum a obținut Grecia la 1878, când i s-a dat Tesalia. Avem însă o frontieră deschisă, și de pildă, punctul Asarlio, e o primejdie pentru noi, căci pune în pericol centrul Dobrogei, fiind numai la o zi de mărș de linia Cernavoda-Constanța. Avem în coastă Silistra, care n-a fost dărmată cum a impus tratatul de Berlin, ci din potrivă, această cetate istorică vestită, cheia Dobrogei, a fost întărită și înarmată. Ea e un pericol permanent pentru siguranța Dobrogei.

Avem nevoie de Silistra pentru a ne creia o doua linie de comunicație

cu Dobrogea, prin podul ce se va construi. Linia frontierei va trebui să treacă la 15 km. la apus de Turtucaia, pe malul drept al Lomului, pe malul stîng al apei Frovadia până mai jos de Balic, la Ecrene. Aceasta va fi o frontieră mai sigură și mai ușor de apărare, fiind formată din creste de dealuri și margini de ape.

Acesta e minimum ce putem cere. Mai puțin e tot una cu nimic. Trebuie să obținem cu orice chip rectificarea graniței, căci dacă nu ne-am mișcat când a fost vorba de un pop. r. de 4 milioane, trebuie să ne apărăm cu orice chip când e vorba de un vecin, care va număra 8 milioane locuitori.

Trebuința rectificării.

Apărînd Dobrogea, apărăm rostul nostru european la gurile Dunărei, acela de a asigura libera navigație, pe acest fluviu și de a împiedica ca de la oceanul înghețat până la marea Egee să fie o mare de slavi.

Sunt în joc interesele noastre economice vitale, căci dacă am pierde Dobrogea, am pierde și eșirea la marea

Neagră. Am fi trădători de neam, dacă n'am luat toate măsurile spre a nu înabuzi scurgerea bogățiilor noastre spre piețele de desfacere ale apusului! Nu e nici un sacrificiu prea mare pentru a asigura nealătarea noastră economică!

Dar ni se spune de către Bulgari: «Noi renunțăm la Dobrogea pentru totdeauna».

Cuvintele acestea, oricât de sincere ar fi, — vom vedea că nu sunt, — nu au nici o valoare căci nu leagă generațiunile viitoare. Manifestările de prietenie ale Bulgarilor nu pot fi crezute. În cărțile lor oficiale Dobrogea e trecut că o parte din patria lor; la 1907, presa bulgărească spunea, că a sosit momentul ca Bulgaria să reia Dobrogea. Ministerul de războiu bulgar a tipărit un Manual al Recrutului, în care printre teritoriile bulgare «neliberate încă» e trecut și Dobrogea. Ce înseamnă asigurările de prietenie în fața acestor fapte oficiale?

Un francez, de Launay, profesor la școala de mine din Paris, care a mers în misiune în Bulgaria, a ogîndit

starea de spirit a oficialității bulgare spunând că «întreaga politică bulgărească între altele pentru luarea Dobrogei».

Ni se spune că, impunînd rectifierea graniței, ne creăm un dușman. Nu ni-l facem, căci dușmanul există, și când vom fi atacați, nu cu tratatele și promisiunile de azi o să ne apărăm țara ci cu armata noastră. Tratatele sunt respectate de cei slabi, și călcate de cei puternici.

Ni s-a vorbit de alte granițe românești. Vom vedea și de ele când va veni vremea. Un popor își atinge culmea sa de creștere atunci, când este o unitate etnică pe o unitate de teritoriu. Am încredere că cei, în mîna cărora sunt încredințate interesele noastre, vor găsi în patriotismul lor toată puterea pentru a le apăra și nu vor lăsa să le scape momentul.

Nu trebuie ca generațiunile viitoare să ne impute că am avut puterea și ocazia să le întărim țara și am avut lășitatea sau nepriceperea să n'o facem!

M. NEUMANN

Fondat la 1845.

TAILLEUR. Furnisorul curții imp. regale și cameriale.

Vestimente pentru domni, băeți și fete, gata și la comandă

BRAȘOV.

— vor avea loc, în Austria și Ungaria, în ziua de sâmbătă următoare, iar în România și în Serbia la începutul lui aprilie.

Calatoria arhiducelui Francisc Ferdinand. Din Trieste se anunță: Moștenitorul tronului austro-ungar, arhiducele Francisc Ferdinand în fiecare an își petrece timpul de vară în Brioni. În vara viitoare va pleca mai de vreme ca în alți ani și va petrece timp de două luni la Miramare.

Calatoria principesei Elisabeta a României. În presa streină și în special în presa engleză s'a vorbit în ultimul timp despre proiectul căsătoriei principesei Elisabeta a României cu principesa de Wales, moștenitorul tronului englez. Singura dificultate care s'ar opune acestei căsătorii, — spun zările engleze, — este faptul că principesa Elisabeta a României este crescută în religia creștină ortodoxă.

Daia »Clubul Român« din Viena. Ni scrie: Cu ocazia seratei de Crăciun, au contribuit pentru acoperirea sanelor cu pomul etc. — pentru ca să cruțase fondurile și de altcum foarte multe ale Clubului: Doamna E. Cărbule, d-nii: protopresbiter Pavel Boloc, Dr. Lazar Popovici, Dr. Marius Iza, Cristea Casagiu, G. Vitencu, Dr. C. Cor, Ilie Curescu 3 cor., Oprea Cristiu, Roman Chirilă, Andrei Fărcășanu, d-șoara Ana Avram câte 2 cor., d-șoara Eleonora Avram, Nic. Ciupar, George Grossariu, Nic. Gilea, Procopie Grosariu, P. Nestor, S. Carpus, G. Balan, Ciri Nicolai, Ioan Maier, Emil Muscă, L. Bănușescu, I. Pata, I. Păcurar, Aurel Joandrea, M. Radu, Emil Mihăileanu, Harion Șuchan, d-șoara Iohanna Khun câte 1 cor.; Paul Muș cor. 1.40, Alex. Sige cor. 1.20. — Comitetul Clubului mulțumește și pe calea aceasta generoșilor săi binefăcători.

Legedă. Mărioara Boroș și Dr. Octavian Filipaș advocat, legodii.

Oriental Român. Revista politică și culturală »Oriental Român« din Cluj, anunțată de mai înainte, a apărut. Directorul revistei este dl V. B. Moldovan. Nrul 1 se prezintă în condiții bune și cu cuprins bogat. În articolul »Desfășurăm atenția se schitează programul revistei, în care sunt amintite și celelalte.

Pe lângă cele vechi, fără cruțare, fără omenie și fără părinți pentru locurile de muncă, au apărut și în viața noastră puține de pe toate terrenele. Vom ști să toată mișcarea de muncă tot cu atât și înțelegem simțirea singurărilor să fie în gânduri și armonie cu principiile de viață ale neamului și cu interesele sale publice.

Avem o mare nevoie de cunoștințe, care nu se pot obține decât prin acoperirea cu răul intereselor particulare. Zărim lacune și apariții anormale pe toate terrenele publice, fie culturale, economice, politice, fie literare, bisericesti și școlare.

Evenimentele din Balcanine plinesc atât de luminos, — arătând că fără puterea singurului național și curătenia vieții publice, neamurile se prăbușesc.

Atragem atenția publicului nostru asupra acestei reviste. Apare odată pe lună și costă la an 10 Cor. 1/2 an 5 Cor.

Rozor și-a mărturisit crima. Asupra omorului din Alba-Iulia ni se mai comunică următoarele:

După ce jandarmeria, pe baza diferitelor dovezi, a ajuns la poziție să constate adevărata stare, Rozor George mărturisit, că el a comis crima. A declarat, că în noaptea omorului, pătrunsese la locuința părinților, unde a tras câteva gloanțe asupra tatălui său. Mamă sa îngrozită, l-a rugat s-o împuște și pe dânsa, dar ucigașul nevoind să o asculte, nefericita femeie a încercat să se suture cu mâinile, în sfârșit a tras mai multe gloanțe și asupra ei. După comiterea omorului, paricidul a încercat să se sinucidă, ceea ce n'a putut, deoarece nu-i mai rămăsese nici un glonte. Toate mărturiile acestea au fost luate la protocol. E surprinzător faptul, că George Rozor la asupră și tot odii crimei, declarând, că n'a avut nici un complice. De altfel nu prea e probabil, ca toate cele mărturisite de dânsul să fie adevărate, căci unele din declarațiile lui nu corespund cu dovezile câștigate de jandarmerie.

Invenție românească. O invenție foarte folositoare pentru căile ferate a fost dată la lumină zilele acestea de d-l

Ion Tanu, instalator de telefoane și sonerii din Tecuci (România). Prin o alcătuire de contacte electrice aplicate la macsurile actuale ale căilor ferate, noua invenție asigură evitarea dererilor, cari provin din poziția falsă a acelor, dând imediat semnal, că poziția acului dela macas e falsă. Noul aparat, care a fost numit »Alarma«, a fost brevetat zilele acestea.

Perderile armatei bulgare. Din Sofia se anunță: După părerea celei mai autorizate, pierderile încercate de armata bulgară în luptele date până la încheierea armistițiului, se evaluează la 45.000 morți și 100.000 răniți. Din numărul total al răniților, numai 40 la sută pot fi retrimiși pe câmpul de război, restul rămânând o parte improprie serviciului militar, iar altă parte murind în spitale, unde erau internați. Actualmente se află în spitalele militare din Bulgaria aproape 55.000 răniți, nevindecați complet, dintre cari mulți improprie serviciului militar.

Mulțumită. Ca în tot anul, astfel și în anul acesta, corpul învățătoresc dela școala gr. cat de băieți și fetițe din Cluj, a căutat a aduce bucurie elevilor dela școală, împărțindu-le haine și încălțăminte. În scopul acesta a aranjat cu elevii o producție la 29 Dec. 1912, intratele căreia împreună cu răscumpărările invitațiilor și alte contribuții au atins suma de 172 cor. 88 fl. Din această sumă s-au cumpărat: haine, cisme, pălării, șapci, șaluri pentru elevi și s-au plătit invitațiile și alte lucruri. Suma mai mari au contribuit: »Economul« instit. de credit 20 cor., »Vatra« instit. de credit, Dr. Iuliu Florian câte 10 cor. Dr. Elie Dăianu 7 cor., Maria Buci 6 cor., Dr. Ștefan Morariu, Dr. Moldovan Gergely, d-na v.ăd. Truța, Malor N. Popovici câte 5 cor. Alți mulți au contribuit cu diferite sume de câte 4 fl. — 4 cor. Tuturor contribuțiilor le aduce mulțumiri — Corpul învățătoresc.

Mai mare decât Titanicul. În Stețin decurg încă lucrările pentru construirea unui vapor uriaș, care prin dimensiunea sa va întrece și vaporul naufragiat Titanic. Acest vapor — colos — aparține societății Hamburg — America Line și va purta numele »Imperator«. Dispune de o capacitate de 50.000 tone și lucrările de construire sunt pe isprăvite, așa că în 7 Mai își va începe prima cursă spre New-York, de unde va pleca înapoi în 17 a aceeași luni.

Un farsăscău de poliție ruse. Din Petersburg se anunță: Un înspăimântător spargeri și furturi în guvernământul rus. Zilele acestea s'a făcut o descoperire în această direcție. Într-o încăpământ, sub președinte de multe ori, au fost găsite multe chestii și aparate de muzică. S-au descoperit bande de hoști compuse din oficiali de poliție. Un comisar de poliție a fost prins chiar în momentul când voia să omore pe păzitorul de noapte al unei fabrici, care îl surprinsese atunci, când voia să comită o spargere. Peste 50 de oficiali polițienesci, membri ai astor fel de bande, au fost arestați.

Aviz. Se caută un inginer cu cunoștințe speciale pentru locomotive și susținerea în stare bună a vagonetelor unei căi ferate din pădure, proprietatea unui ferestru mare cu vapor.

Se preferă acel cari știu românește. Oferte sub »Betriebsingenieur 18409« sunt a se adresa la Rudolf Moase în Budapesta.

O doborâre deasă răspândită. Căutarea continuă după spiritul Fransbrantwein și sarea lui Moll, dovedește că întrebuintarea lor, ca fricțiune alinătoare de dureri reumatice are efect bun. — Sticla 2 cor.

Se trimite zihio cu rambursă postală de liferantului urții c. și r. A. Moll, Viena Tuchlauben 9. În depozitele din provincie să se ceară expres preparatul Moll provizoriu marca de scut și subscriere. — (4).

Aviz. Caut pentru 1 Februarie 1913 un candidat de advocat pentru cancelaria mea advocațională. Preferiți sunt cei cu practică. Remunerație după învoială. — Dr. Constantin Moga advocat în Brașov.

Atragem atenția cumpărătorilor de mobile asupra anunțului: »Schölerly & Réti, fabrică de mobile.

Din Brașov și Târgu-Băsei.

† Ioan Dușoiu

Comitetul societății comercianților români din Brașov a ținut ieri o ședință în care președintele societății d-l I. Săbădeanu a comunicat cazul de moarte al regretatului membru I. Dușoiu cu următoarele cuvinte:

Ioan Dușoiu, fost astăzi cel mai vechi comerciant român în piața Brașovului, a părăsit și el pentru totdeauna locul nașterii sale, plecând să caute pe cei ce încă din tinerețe l-au fost încurajat pentru viața comercială și națională românească.

Dânsul a născut în Brașov la anul 1832 din părinți, cari se ocupau cu negocul în măt. A fost crescut la un bunic, Ioan Florian, unde a petrecut dela 1842—1852, când s'a desprins de la bunicie sub firmă proprie.

Când s'a ridicat ca comerciant de sine stătător în piața Brașovului a stat o societate de comercianți români împănată dela care a și ieșit apoi unu-l național românesc, care toată viața sa l'a cultivat, lăsându-l moștenire din săi. Dânsul era foarte modest, nu făcea multă larmă, dar dela afaceri naționale nu se retrăgea niciodată.

Căsătorit în două rânduri, lăsa după sine 3 copii, doi comercianți și un arhitect, nu numai naționalist bun, dar și bărbat cu creștere distinșă, fiecare în sfera sa de activitate.

Până în zilele ultime răposatul a fost persoană foarte căutată în sfera ocupațiilor sale; dânsul era membru vechi al gremiului comercial român membru al camerei de comerț și censor la filiala din loc, a băncii austro-ungare, a băncii de credit ungare ș. a.

Când era mai tânăr, era membru în toate corporațiile noastre bisericesti, școlare din loc.

Merită domnului să-i fim mulțumitori.

Comitetul societății comercianților români, al căreia membru a fost dânsul neîntrerupt dela înființare — a hotărât să-i dea onorurile cuviințioase, luând parte în corpore la înmormântare, și eternizându-i memoria prin aceea, că în loc de cunună pe mormânt, dăruie următoarele ajutoare: La masa studenților 20 cor.; la Internatul orf. al Reun. 1 rom. din loc 20 cor.; la Reuniunea pentru ajutoarele văduvelor sarace române 20 cor.; și la fondul ulariștilor 20 cor.

În veci pomenirea lui.

Pentru marele Orfelinat din vitor. Reuniunea femeilor române din Brașov a primit dela d-na Elena General Grosa 100 Lei, în amintirea neuitatului său părinte Iacob Mureșianu cu ocazia-ne comemorării de osută de ani dela nașterea sa. — Comitetul chitează și exprimă mulțumita sa adâncă și pe această cale distinsii familii, care a început să pună baza acestui fond al viitorului mare Orfelinat merit pentru copii orfani de ambele sexe. Dea Dzeu ca mulți alți binefăcători să afle îndemnare, ca să continue și dăruie pentru acest înalt scop de binefacere. Maria B. Baiulescu președintă.

În schimbul felicitărilor de anul nou. D-șoara Maria Popescu Epurenă a dăruit 5 cor., pentru elevele sărace din Internatul-Orfelinat. Cu deosebită mulțumită Maria B. Baiulescu președintă.

»Pentru masa studenților« români din Brașov s'au mai făcut următoarele contribuții: Ca răscumpărare a felicitărilor de anul nou dela d-nii Iosif Pușcariu adv. și Iosif Popescu director de bancă și Dr. I. Hoardrea advocat câte 10 cor., dela dl Emil Bologa 5 cor.

Primească maritimii donatori sincerile noastre mulțumite. — Direct. școalelor medii gr. or. rom. din Brașov

Tinerimea română din Cristian aranjează o producție teatrală-muzicală în 1 Ianuarie (ziua de anul nou) 1913, în sala cea mare a birtului comunal »Pomul verde«. Inceputul la 7 oare seara. Prețul de intrare de persoană 1 coroană. Venitul curat este destinat pentru biblioteca tinerimii. Suprasolvirile se vor publica.

Din Bran.

— Petrecerea reuniunii femeilor. — Înființarea unei casine românești reclamată.

— 27 Decembrie v. 1912.

Inteligenta română din Bran izolată pe platourile și între văile comunelor, pe cât de romantice, pe atât de resfrate, a avut rara ocaziune de a se întruni în sărbătorile Crăciunului la petrecerea aranjată de Reuniunea femeilor române din Bran și jur a doua zi de Crăciun.

Comitetul acestei reuniuni, — al cărei scop sublim e cunoscut — și care latronește elita damelor brănești, de prezent în frunte cu prezidenta Elisaveta Gh. Bnescu, aranjează an de an câte una sau două petreceri.

De regulă aceste petreceri sunt însoțite de un profit frumos atât moral, cât și material. Observ la acest loc însă, — și deși ni se dă așa de rar ocazia de a ne întâlni la oală, spre a ne procura câteva momente de veselie amuzantă, totuși știm apreen foarte puțin atari ocazii. Așa anul acesta din 13 preoți brănești și tot stăția invitații am remarcat prezența a 5 preoți și 5 învățători. Intre alți intelectuali și strălâni am observat prezența medicului și notarilor cercuali, advocaților Dr. Laticu, Dr. Oitean și alții.

Petrecerea deși pe lângă o muzică cam modestă, a fost destul de veselă, întrunind o cunună de domnișoare și tineri. — păcat că Branul nu dispune și de o sală mai corespunzătoare.

Că nu sunt și mai viale atari petreceri să dărește spiritului cam separatistic și deosebită ce să cam face și în atari momente prea mult între clase și caste. Profitul material a fost încă deplin mulțumitor.

Cu totul alt aspect ar avea însă petrecerile reuniunii, dacă și tinerimea și-ar da concursul, aranjând și câte un concert sau teatru. Domnișoare și tineri dar Domnul, că avem destul, puțin însuflețire trebuie numai. Atunci sigur, că ar fi și mai cerțate, pentru că și cei nedansatori, ar putea să se delectese la acordurile câtorva cântări, sau la jocul unei piese teatrale instructive.

Până când atâtădată petrecerea reuniunii, cât și alte manifestații sociale ne intrunea în câte un hotel străin, de astădată am avut fericirea a ne întruni în un hotel românesc, anume în »Hotel Buceci« fost proprietatea d-lui Kurmes, — așa însă a trecut în mâinile a doi români mult promițători a d-lor Popovici și Stalcu.

Dacă înființarea unei casine românești s'a făcut până acum, — așa când avem și această înlesnire de a avea și un hotel românesc la dispoziție cu tot dreptul să reclamăm.

Școala unei casine nu ar fi numai al unei cultivări comune, ci și al unei consolidări sociale atât de necesară a intelectualilor și fruntașilor brănești; — ca astfel să vedem, că ne știm și noi asocia nu numai în parte — și când e vorba de interese materiale, ci și culturale.

Această casină s'ar putea susține din cotizațiile membrilor, cât și din venitul unor petreceri aranjate în acest scop și din alte donațiuni benevole ca: un ajutor dela Institutul »Parsimonia« etc. Cel competenți facă inițiativa, — iar cei chemați facă și datoria!

»De pe Valea-seacă«.

Concertul societății filarmice. Ni se comunică, că societăți filarmice i-a succes, să câștige pentru vitorul său concert pe celebra violinistă Mary Dickenson-Auner din Dublin. Artista va executa concertul Beethoven.

Apollo-Bioskop. Duminecă în 12 Ianuarie program de 1 zi: Sărbi la Marea Adriatică (actualitate). Detectivul dilatat (umor), filmul 500 metri. Un comerciant bun (umor). Zilele de Crăciun al unui bandit (dramă), filmul 500 metri. O dramă de Circ senzațională al »Companiei Nordisk Film«. »Artistul de Circ«. O întâmplare din viața artistică în două acte, filmul 1200 metri.

Luni nu e reprezentație. Marți și Mercuri program nou.

Urania-Kino.

Numai Duminecă în 12 Ianuarie 1913 la 4, 6 și 8 oare. Program: — Journal Pathe. — Grădina Luxemburg din Paris. Vederi colorate admirabile. — Răsunarea pescarului. Dramă emoționantă din viața marinarilor — Șiretlicul unchiului. Comedie plină de umor. — Miss Banoda, film colorat acrobatic

Gimnastică splendidă la Trapez. — Războiul balcanic Actualități — Sculptorul orb. Dramă emoționantă colorată din viața unui artist, în 2 acte. Ilustrul sculptor Andrei Marcel este creatorul unei sculpturi celebre »Fericirea« la care la stat model Silvia, iubita și soția artistului. Izbușnește, un foc, din care Andrei se salvează pe Silvia. El seapă de moarte, ură rămâne orb. În salon se admiră celebra »fandirec«. El fusă nu vrea să o vândă și o ea cu sine la villa sa din țară, unde trăiește cu Silvia în bulgăria cea mai mare. Silvia iubeste pe Marcel din toată inima, dar obișnuia la distracții capitelor și din ură istă de Marcel, se căpătește și o mare suferință. — Luni, Marți, Miercuri, Jue, Vineri, Sâmbătă, Duminică. — 1 franc. — 2 franci. — 3 franci. — 4 franci. — 5 franci. — 6 franci. — 7 franci. — 8 franci. — 9 franci. — 10 franci. — 11 franci. — 12 franci. — 13 franci. — 14 franci. — 15 franci. — 16 franci. — 17 franci. — 18 franci. — 19 franci. — 20 franci. — 21 franci. — 22 franci. — 23 franci. — 24 franci. — 25 franci. — 26 franci. — 27 franci. — 28 franci. — 29 franci. — 30 franci. — 31 franci. — 32 franci. — 33 franci. — 34 franci. — 35 franci. — 36 franci. — 37 franci. — 38 franci. — 39 franci. — 40 franci. — 41 franci. — 42 franci. — 43 franci. — 44 franci. — 45 franci. — 46 franci. — 47 franci. — 48 franci. — 49 franci. — 50 franci. — 51 franci. — 52 franci. — 53 franci. — 54 franci. — 55 franci. — 56 franci. — 57 franci. — 58 franci. — 59 franci. — 60 franci. — 61 franci. — 62 franci. — 63 franci. — 64 franci. — 65 franci. — 66 franci. — 67 franci. — 68 franci. — 69 franci. — 70 franci. — 71 franci. — 72 franci. — 73 franci. — 74 franci. — 75 franci. — 76 franci. — 77 franci. — 78 franci. — 79 franci. — 80 franci. — 81 franci. — 82 franci. — 83 franci. — 84 franci. — 85 franci. — 86 franci. — 87 franci. — 88 franci. — 89 franci. — 90 franci. — 91 franci. — 92 franci. — 93 franci. — 94 franci. — 95 franci. — 96 franci. — 97 franci. — 98 franci. — 99 franci. — 100 franci. — 101 franci. — 102 franci. — 103 franci. — 104 franci. — 105 franci. — 106 franci. — 107 franci. — 108 franci. — 109 franci. — 110 franci. — 111 franci. — 112 franci. — 113 franci. — 114 franci. — 115 franci. — 116 franci. — 117 franci. — 118 franci. — 119 franci. — 120 franci. — 121 franci. — 122 franci. — 123 franci. — 124 franci. — 125 franci. — 126 franci. — 127 franci. — 128 franci. — 129 franci. — 130 franci. — 131 franci. — 132 franci. — 133 franci. — 134 franci. — 135 franci. — 136 franci. — 137 franci. — 138 franci. — 139 franci. — 140 franci. — 141 franci. — 142 franci. — 143 franci. — 144 franci. — 145 franci. — 146 franci. — 147 franci. — 148 franci. — 149 franci. — 150 franci. — 151 franci. — 152 franci. — 153 franci. — 154 franci. — 155 franci. — 156 franci. — 157 franci. — 158 franci. — 159 franci. — 160 franci. — 161 franci. — 162 franci. — 163 franci. — 164 franci. — 165 franci. — 166 franci. — 167 franci. — 168 franci. — 169 franci. — 170 franci. — 171 franci. — 172 franci. — 173 franci. — 174 franci. — 175 franci. — 176 franci. — 177 franci. — 178 franci. — 179 franci. — 180 franci. — 181 franci. — 182 franci. — 183 franci. — 184 franci. — 185 franci. — 186 franci. — 187 franci. — 188 franci. — 189 franci. — 190 franci. — 191 franci. — 192 franci. — 193 franci. — 194 franci. — 195 franci. — 196 franci. — 197 franci. — 198 franci. — 199 franci. — 200 franci. — 201 franci. — 202 franci. — 203 franci. — 204 franci. — 205 franci. — 206 franci. — 207 franci. — 208 franci. — 209 franci. — 210 franci. — 211 franci. — 212 franci. — 213 franci. — 214 franci. — 215 franci. — 216 franci. — 217 franci. — 218 franci. — 219 franci. — 220 franci. — 221 franci. — 222 franci. — 223 franci. — 224 franci. — 225 franci. — 226 franci. — 227 franci. — 228 franci. — 229 franci. — 230 franci. — 231 franci. — 232 franci. — 233 franci. — 234 franci. — 235 franci. — 236 franci. — 237 franci. — 238 franci. — 239 franci. — 240 franci. — 241 franci. — 242 franci. — 243 franci. — 244 franci. — 245 franci. — 246 franci. — 247 franci. — 248 franci. — 249 franci. — 250 franci. — 251 franci. — 252 franci. — 253 franci. — 254 franci. — 255 franci. — 256 franci. — 257 franci. — 258 franci. — 259 franci. — 260 franci. — 261 franci. — 262 franci. — 263 franci. — 264 franci. — 265 franci. — 266 franci. — 267 franci. — 268 franci. — 269 franci. — 270 franci. — 271 franci. — 272 franci. — 273 franci. — 274 franci. — 275 franci. — 276 franci. — 277 franci. — 278 franci. — 279 franci. — 280 franci. — 281 franci. — 282 franci. — 283 franci. — 284 franci. — 285 franci. — 286 franci. — 287 franci. — 288 franci. — 289 franci. — 290 franci. — 291 franci. — 292 franci. — 293 franci. — 294 franci. — 295 franci. — 296 franci. — 297 franci. — 298 franci. — 299 franci. — 300 franci. — 301 franci. — 302 franci. — 303 franci. — 304 franci. — 305 franci. — 306 franci. — 307 franci. — 308 franci. — 309 franci. — 310 franci. — 311 franci. — 312 franci. — 313 franci. — 314 franci. — 315 franci. — 316 franci. — 317 franci. — 318 franci. — 319 franci. — 320 franci. — 321 franci. — 322 franci. — 323 franci. — 324 franci. — 325 franci. — 326 franci. — 327 franci. — 328 franci. — 329 franci. — 330 franci. — 331 franci. — 332 franci. — 333 franci. — 334 franci. — 335 franci. — 336 franci. — 337 franci. — 338 franci. — 339 franci. — 340 franci. — 341 franci. — 342 franci. — 343 franci. — 344 franci. — 345 franci. — 346 franci. — 347 franci. — 348 franci. — 349 franci. — 350 franci. — 351 franci. — 352 franci. — 353 franci. — 354 franci. — 355 franci. — 356 franci. — 357 franci. — 358 franci. — 359 franci. — 360 franci. — 361 franci. — 362 franci. — 363 franci. — 364 franci. — 365 franci. — 366 franci. — 367 franci. — 368 franci. — 369 franci. — 370 franci. — 371 franci. — 372 franci. — 373 franci. — 374 franci. — 375 franci. — 376 franci. — 377 franci. — 378 franci. — 379 franci. — 380 franci. — 381 franci. — 382 franci. — 383 franci. — 384 franci. — 385 franci. — 386 franci. — 387 franci. — 388 franci. — 389 franci. — 390 franci. — 391 franci. — 392 franci. — 393 franci. — 394 franci. — 395 franci. — 396 franci. — 397 franci. — 398 franci. — 399 franci. — 400 franci. — 401 franci. — 402 franci. — 403 franci. — 404 franci. — 405 franci. — 406 franci. — 407 franci. — 408 franci. — 409 franci. — 410 franci. — 411 franci. — 412 franci. — 413 franci. — 414 franci. — 415 franci. — 416 franci. — 417 franci. — 418 franci. — 419 franci. — 420 franci. — 421 franci. — 422 franci. — 423 franci. — 424 franci. — 425 franci. — 426 franci. — 427 franci. — 428 franci. — 429 franci. — 430 franci. — 431 franci. — 432 franci. — 433 franci. — 434 franci. — 435 franci. — 436 franci. — 437 franci. — 438 franci. — 439 franci. — 440 franci. — 441 franci. — 442 franci. — 443 franci. — 444 franci. — 445 franci. — 446 franci. — 447 franci. — 448 franci. — 449 franci. — 450 franci. — 451 franci. — 452 franci. — 453 franci. — 454 franci. — 455 franci. — 456 franci. — 457 franci. — 458 franci. — 459 franci. — 460 franci. — 461 franci. — 462 franci. — 463 franci. — 464 franci. — 465 franci. — 466 franci. — 467 franci. — 468 franci. — 469 franci. — 470 franci. — 471 franci. — 472 franci. — 473 franci. — 474 franci. — 475 franci. — 476 franci. — 477 franci. — 478 franci. — 479 franci. — 480 franci. — 481 franci. — 482 franci. — 483 franci. — 484 franci. — 485 franci. — 486 franci. — 487 franci. — 488 franci. — 489 franci. — 490 franci. — 491 franci. — 492 franci. — 493 franci. — 494 franci. — 495 franci. — 496 franci. — 497 franci. — 498 franci. — 499 franci. — 500 franci. — 501 franci. — 502 franci. — 503 franci. — 504 franci. — 505 franci. — 506 franci. — 507 franci. — 508 franci. — 509 franci. — 510 franci. — 511 franci. — 512 franci. — 513 franci. — 514 franci. — 515 franci. — 516 franci. — 517 franci. — 518 franci. — 519 franci. — 520 franci. — 521 franci. — 522 franci. — 523 franci. — 524 franci. — 525 franci. — 526 franci. — 527 franci. — 528 franci. — 529 franci. — 530 franci. — 531 franci. — 532 franci. — 533 franci. — 534 franci. — 535 franci. — 536 franci. — 537 franci. — 538 franci. — 539 franci. — 540 franci. — 541 franci. — 542 franci. — 543 franci. — 544 franci. — 545 franci. — 546 franci. — 547 franci. — 548 franci. — 549 franci. — 550 franci. — 551 franci. — 552 franci. — 553 franci. — 554 franci. — 555 franci. — 556 franci. — 557 franci. — 558 franci. — 559 franci. — 560 franci. — 561 franci. — 562 franci. — 563 franci. — 564 franci. — 565 franci. — 566 franci. — 567 franci. — 568 franci. — 569 franci. — 570 franci. — 571 franci. — 572 franci. — 573 franci. — 574 franci. — 575 franci. — 576 franci. — 577 franci. — 578 franci. — 579 franci. — 580 franci. — 581 franci. — 582 franci. — 583 franci. — 584 franci. — 585 franci. — 586 franci. — 587 franci. — 588 franci. — 589 franci. — 590 franci. — 591 franci. — 592 franci. — 593 franci. — 594 franci. — 595 franci. — 596 franci. — 597 franci. — 598 franci. — 599 franci. — 600 franci. — 601 franci. — 602 franci. — 603 franci. — 604 franci. — 605 franci. — 606 franci. — 607 franci. — 608 franci. — 609 franci. — 610 franci. — 611 franci. — 612 franci. — 613 franci. — 614 franci. — 615 franci. — 616 franci. — 617 franci. — 618 franci. — 619 franci. — 620 franci. — 621 franci. — 622 franci. — 623 franci. — 624 franci. — 625 franci. — 626 franci. — 627 franci. — 628 franci. — 629 franci. — 630 franci. — 631 franci. — 632 franci. — 633 franci

Restaurant la Sfatul vechiu

(Alten Pathaus.)

Am onoarea a aduce la cunoștința onor. public că am luat asupra mea răspunderea

Restaurant la Sfatul vechiu.

Târgul grăului Nr. 3.

Am am încredințat-o birtașului harnic Iohann Vanzare vine exclusiv berea mea de la Feldioara, aromată de Ardeal.

cu un 20% rabat. Odaie separată, arde esențială, serviciu prompt și

public de o cercetare numărătoasă semina

Franz Tichy,
proprietar de berărie
Feldioara.

Praturile-Seidlitz ale lui MOLL

Veritabile numai dacă se-care oută este provădută cu marca de apărare a lui A. MOLL și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll la contra greutăților celor mai vârbice la stomac și pântec, în contra căreilor și acrolei la stomac, constipației cronice, suferinței de ficat, congestiunii de sânge, haemoroidelor și a celor mai diferite bote femeiești a luat acest medicament de casă o răvăndire ce creșce mereu de mai multe decenii încôce. — Prețul unei cutii originale sigilate Corone 2 — Falsificațiile se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare lui Moll.

Varie-til numai dacă se-care stielă este provădută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll

Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popular (cu deosebire soris) prin traturile, alina durerile de gât și reumatism și a altor urmări de recedă.

Prețul unei cutii originale plumbate — cor. 2

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și Dame, fabricat după metoda cel mai nou, pentru calitvarea ațională a pielii, cu deosebire pentru copii și adulți. — Prețul unei bucăți cor. 1.30

Pie-care bucătă de săpun, pentru copii este provădută cu marca de apărare A. Moll.

Trimiterea principală prin Farmacistul A. MOLL Wien, I. Tuchlauben c. și reg. furnizor al curții imperiale.

Comandă din provincie se efectuează dîile prin ramburs postală.

La depozite se cereă anumit preparate provădute la iscalitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Depozit în Brașov: Carl Schmidt, farmacist.

D. Bucă & Râșnovean

Văpsitori de mobile și zidiri.

Stau la dispoziția On. public cu modele cele mai nouă și prețurie cele mai reduse.

Atelier de văpsit mobile.

BRAȘOV, Strada Castelului Nr. 2.

MOBILE MODERNE

Am depuse în Hala de măr-furi a societății industriale din Brașov, precum și în

fabrica mea din Strada Lungă Nr. 151

se află diferite mobile.

(1-50)

I. Hubbes,

Tâmplărie pentru zidiri, meublerie și artă.

Coliere de blană și mufuri.

Albituri după măsură.

Resturi de toate articole foarte ieftin la

Fritz Prediger,

1-100 Strada Porții Nr. 8.

„VOILEANA“

Casă de economii, societate pe acții în VOILA.

CONVOCARE.

P. T. Domnii acționari ai casei de economii „VOILEANA“ societate pe acții în Voila, se convoacă la a

IX-a adunare generală ordinară,

care se va ținea în 20 Februarie 1913 st. nou la 2 oare după prânz în localul institutului cu următoarea ordine de zi:

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghere despre activitatea societății pe anul 1912.
2. Prezentarea bilanțului încheiat cu 31 Decembrie 1912.
3. Impărșirea profitului curat.
4. Alegerea direcțiunii pe un nou period de trei ani.

Direcțiunea.

Contul Bilanț în 31 Decembrie 1912.

Méregyszámlla 1912 december hó 31-ével.

ACTIVA — VAGYON	Cor. fl.	PASIVA — TEHER	Cor. fl.
Mobilier — Felszerelés	2416 95	Capital — Alapitőke	120000
Co. Curent — Folyószámla	4500 —	Fond de rezervă — Tartalék	95176 97
Anticipațiuni — Előlegezések	9840 —	Fond de penzii — Nyugdíjalap	4455 92
Efecte — Értékpapírok	276328 —	Fond de filantropie — Filan- tropikus alap	1397 —
Imprumuturi hipotecare — Jelzáloges kölcsönök	891690 24	Depuneri spre fructificare — Betétek	433958 43
Cambii escontate — Leszá- mitolt váltók	615362 24	Reescont — Visszeszámitolás	215565 —
Cassa în numerar — Pénztár készlet	692788	Dividende neridicate — Fel nem vett Interese transitorii — Átmeneti kamatok	159 95 23021 18
	916334 32	Profit curat — Tiszta nyereség	24799 87
			916334 32

Contul perdere și profit. — Veszteség és nyereség számla.

SPESE — KIADÁS	Cor. fl.	VENITE — BEVÉTELEK	Cor. fl.
Interese de efecte — Értékpapír kamat.	61 97	Interese și proviziuni — Kamatok és jutalékok	84239 61
Competințe de timbre — Bélyeg illeték	72 90	Taxe pentru transcrieri de acții — Részvény átírási díjak	44 —
10% amortizare din mobilier — 10% törlesztés felszerelésből	106 53		
Marce de prezență — Jelenléti díjak	310 —		
Chirie — Házbér	500 —		
10% dare la interesele depunerilor — 10% betéti kamatozó	1231 76		
Spese, tipar, porto — Költségek, nyom- tatványok és porto	2356 18		
Salare — Fizetések	5001 78		
Dare și arunc — Egyenes és pótdó Interese de reescont — Visszeszámi- tolási kamatok	6503 42 18854 84		
Interese după depuneri — Betét. kamat.	24484 32		
Profit curat — Tiszta nyereség	24799 87		
	84239 62		84239 62

Voila în 31 Decembrie 1912

Pentru contabilitate

George Vasu pres. m. p.

Leon Solomon m. p.

Ioan Dobrin m. p.

G. Vas p.

Vasile V. Mușat m. p.

Dr. Octavian Vasu m. p.

Dănilă Gabor m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghere am censurat contul present și l'am aflat în deplină o

Sol. Făgărășan pres. m. p.

Procop Bențea m. p.

Dumitru Barbat m. p.

Ioan Dejenari

N. I. FOLYOVITS SUCC.

Holtrich-Ujhelyi,

BRAȘOV, Târgu grăului Nr. 4.

Mare asortiment în stofe moderne pentru dame și bărbați.

— Stofe de haine și Albituri. —

Trusouri complete.

Serviciu prompt! Prețuri ieftine!

Másolat

Az óradnai járás főszolgabírájától.

Sz: 3592/912.

Pályázati Hirdetmény.

Óradna, Ujradna, Radnalajosfalva és Major községekből Óradna nagyközség székhelylyel szervezett körorvosi állásra pályázatot hirdetek.

Javadalmazás.

Törzsfizetés 1600 korona. továbbá az 1908 évi XXXVIII. t. c. 15 § értelmében megillető ötdéves korpótlék és a szabályrendeletileg megállapított látogatási díjak.

Utátalány és lakbér rendezés alatt.

Felhívom mindazon orvostudorokat kik ezen állást elnyerni ohai. t. c. 9 §-a illetve az 1908. XXXVIII. t. c. 7 §-a értelmében felszerelt kérvényeiket 1913 évi február hó 15-éig hivatalomhoz adják be.

/ s. k.

Másolat.

Az óradnai járás főszolgabírájától.

Sz: 3592/912.

Pályázati Hirdetmény.

Nagyilva, Magura, Szentjózsef és Kőosa községekből Nagyilva nagyközség székhelylyel szervezett körorvosi állásra pályázatot hirdetek.

Javadalmazás.

Törzsfizetés 1600 korona. továbbá az 1908 évi XXXVIII. t. c. 15 § értelmében megillető ötdéves korpótlék és a szabályrendeletileg megállapított látogatási díjak.

Utátalány és lakbér rendezés alatt.

Felhívom mindazon orvostudorokat kik ezen állást elnyerni ohai. t. c. 9 §-a illetve az 1908. XXXVIII. t. c. 7 §-a értelmében felszerelt kérvényeiket 1913 évi február hó 15-éig hivatalomhoz adják be.

A választás hatánapjáról a pályázókat külön fogom értesíteni. Óradna, 1913 évi január hó 4-én.

Hozsda György s. k.
főszolgabíró